Hukuk Bölümü 2010/42 E. , 2010/59 K.

- 4904 SAYILI TÜRKIYE İŞ KURUMU KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASINA KARŞI AÇILAN DAVANIN, ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI HK.

- UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 27
- TÜRKİYE İŞ KURUMU KANUNU (4904) Madde 20
- TÜRKİYE İŞ KURUMU KANUNU (4904) Madde 3

"İçtihat Metni"

Davacı : Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektörlüğü

Vekili : Av. M.K.B.

Davalı : Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü

Vekili : Av. N.D.

O L A Y : Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Türkiye İş Kurumu Ankara İl Müdürlüğü'nün 16.2.2006 gün ve 3794 sayılı işlemi ile, Kurumlarından izin almadan internet üzerinden iş ve işçi bulmaya aracılık faaliyetinde bulunulduğunun belirlendiği, İI Müdürlüklerinin uyarısına rağmen iş ve işçi bulmaya web sitesinde devam edildiğinin görüldüğü, bu itibarla; 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 3-d ve 20-d maddeleri gereğince 1.570.-YTL idari para cezası verildiği davacıya bildirilmiştir.

Davacının para cezasına itirazı, Komisyonca reddedilmiştir.

Davacı vekili, para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

ANKARA 2. SULH CEZA MAHKEMESİ; 6.6.2006 gün ve E:2006/36 İtiraz, K:2006/36 İtiraz sayı ile, Ortadoğu Teknik Üniversitesi Rektörlüğü vekili, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Türkiye İş Kurumu Ankara İl Müdürlüğü'nün 16/02/2006 tarih ve 3794 sayılı kararı ile vermiş olduğu 1.570.-YTL idari para cezasına itiraz etmiş ise de, celp olunan idari para cezasına ilişkin evrakların tetkikinden, itiraza konu idari para cezasının 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 3-d ve 20-d maddeleri gereğince verildiği, ancak aynı Kanunun 20/son maddesinin, "kurumca itirazı reddedilenler idari yargı yoluna başvurabilirler" hükmünü getirdiği, bu hükmün yürürlükte olduğu, idari para cezalarına itirazı adli yargıya yönlendiren 5326 sayılı Kanun'un 3. maddesinin, Anayasa Mahkemesi'nin 1.3.2006 gün ve 2005/108 Esas, 2006/35 Karar sayılı kararı ile iptal edildiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, söz konusu idari para cezasının kaldırılması istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davanın çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle verilen görevsizlik kararının Ankara Bölge İdare Mahkemesi'nce bozulması üzerine ANKARA 5. İDARE MAHKEMESİ; 29.2.2008 gün ve E:2007/1129, K:2008/341 sayı ile, 14.7.2006 tarih ve E:2006/1839, K:2006/2550 sayılı görev ret kararının Ankara Bölge İdare Mahkemesi'nin 21.3.2007 tarih ve E:2007/1443, K:2007/2251 sayılı kararı ile bozulması üzerine görev hususu kamu düzeninden olduğundan, dosyanın 2577 sayılı Yasa'nın 14/6. maddesi yönünden incelendiği, davanın, davacının izin almadan internet üzerinden iş ve işçi bulmaya aracılık faaliyetinde bulunduğundan bahisle 4904 sayılı Kanun'un 3/d ve 20/d maddesi uyarınca 1.570,00YTL para cezası ile tecziyesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açıldığı, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14. maddesinin 3. fıkrasının (a) bendinde, dilekçelerin "görev ve yetki" yönlerinden inceleneceği, 15. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde ise, adli ve askeri yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddedileceği belirtildikten sonra 43. maddesinde, "Danıştay ve bölge idare mahkemesince görev ve yetki uyuşmazlıkları ile ilgili olarak verilen kararlar kesindir" hükmüne yer verildiği, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3 ve 27. maddelerinden söz ederek, dava dosyasının incelenmesinden, davacının izin almadan internet üzerinden iş ve işçi bulmaya aracılık faaliyetinde bulunduğundan bahisle 4904 sayılı Kanun'un 3/d ve 20/d maddesi uyarınca 1.570,00YTL para cezası ile tecziyesine ilişkin işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığının anlaşıldığı, olayda, 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun "Kurumca itirazı reddedilenler idari yargı yoluna başvurabilirler" hükmüne yer veren 20. maddesinin, 8.2.2008 tarih ve 26781 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5728 sayılı Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 503. maddesi ile değiştirildiği, 4904 sayılı Kanun'un yeni halinde idari yargı yerinde dava açılacağı yönünde bir hükme yer verilmediği görülmekle, yukarıda yer verilen Kanun hükmü uyarınca, aksine hüküm bulunmaması nedeniyle Kabahatler Kanunu kapsamında olan ve içeriğinde idari yargının görev alanına giren herhangi bir kararı da içermeyen dava konusu idari para cezası verilmesi işleminin iptali istemiyle açılan bu davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, karara yapılan itirazın reddi suretiyle kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Ayper GÖKTUNA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 1.3.2010 günlü toplantısında:

I- İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesi'nin E:2009/58 sayılı dosyasında görülmekte olan uyuşmazlık nedeniyle ilgili

Mahkemesinden getirtildiği, davacı vekilinin olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemli dilekçesinin de Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği, Başkanlıkça, adli yargı dosyası da ilgili Mahkemesinden getirtilmiş olup, sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra
GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

Dava, 4904 sayılı Kanun'un 3/d maddesine aykırılıktan dolayı aynı Kanunun 20/d maddesi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

25.6.2003 gün ve 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 3. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde, "İşçi isteme ve iş aramanın düzene bağlanmasına ilişkin çalışmalar yapmak, işgücünün yurt içinde ve yurt dışında uygun oldukları işlere yerleştirilmelerine ve çeşitli işler için uygun işgücü bulunmasına ve yurt dışı hizmet akitlerinin yapılmasına aracılık etmek, istihdamında güçlük çekilen işgücü ile işyerlerinin yasal olarak çalıştırmak zorunda oldukları işgücünün istihdamlarına katkıda bulunmak, özel istihdam bürolarına ilişkin Kuruma verilen görevleri yerine getirmek, işverenlerin yurt dışında kendi iş ve faaliyetlerinde çalıştıracağı işçileri temin etmesi ile tarım işlerinde ücretli iş ve işçi bulma aracılığına izin verilmesi ve kaldırılmasına ilişkin işlemleri yapmak" Kurumun görevleri arasında sayılmış; "İdari Para Cezaları" başlığını taşıyan 20. maddesinde(Değişik madde: 23/01/2008-5728 S.K./503.mad) ise, "Kurumca dayanağı belirtilmek suretiyle; (…)d) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin (d) bendine aykırı davranan kişilere ikibin Türk Lirasından ellibin Türk Lirasına kadar, ayrıca Kuruma onaylatılmayan her bir yurt dışı hizmet akdi için de üçyüz Türk Lirası, (…) idarî para cezası verilir. (…)Kanun hükümlerine göre verilen idarî para cezaları Kurum tarafından genel esaslara göre tahsil edilir" denilmiştir.

4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nda idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenleme yer almamaktadır.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, "(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise, "İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacak olması nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 6.6.2006 gün ve E:2006/36 İtiraz, K:2006/36 İtiraz sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 1.3.2010 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.